

ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้วยกิจกรรมเล่านิทาน ในเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี (นิทานสร้างคุณธรรม)

ผู้วิจัย : นางวิภา พุยมมา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กปฐมวัยอายุต่ำกว่า 6 ปี เป็นระยะรากฐานของการพัฒนาและการเรียนรู้ที่จะหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม จริยธรรม ภาษา และสติปัญญา การตระหนักและให้ความสำคัญกับคุณภาพการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมศักยภาพของเด็กในช่วงนี้จึงเป็นเรื่องของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กทุกคนที่จะร่วมกันพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุน และสร้างเด็กเติบโตเป็นอนาคตของชาติต่อไป การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเด็กปฐมวัยเป็นแนวทางหนึ่งที่มุ่งเน้น ในการเตรียมความพร้อมให้เด็กตามธรรมชาติ ⁽¹⁾

นิทานเป็นสื่อชนิดหนึ่ง ที่มีความใกล้ชิดกับเด็กแทบทุกวัย โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ จะถูกกลั่นกรองออกมาเป็นนิทานในหลายๆ ลักษณะที่แฝงฝังแล้วจะเกิดความเพลิดเพลินให้ความรู้ทัศนคติ ตลอดจนการปลูกฝังค่านิยม ผู้ใหญ่จึงมักใช้นิทานเป็นสื่อที่จะช่วยให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอด ต่อกันมาโดยใช้วาจาเป็นสื่อของการถ่ายทอด ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าใครเป็นเจ้าของเรื่องนั้นๆ รู้แต่ว่าการเล่านิทานมีมาตั้งแต่ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และเป็นที่ยอมรับในหมู่ชนทุกชั้น นิทานจัดเป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุด และเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ในทำนองเดียวกัน การที่เด็กชอบ เด็กก็จะสนใจและกระทำสิ่งนั้นได้นาน นิทานจึงช่วยสร้างสมาธิของเด็กให้ยาวนานขึ้น⁽²⁾ เมื่อเด็กมีสมาธิยาวนานขึ้น เด็กก็จะรับรู้สิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น ถ้านิทานเหล่านั้นได้รับการเสริมสร้างให้น่าสนใจด้วยเทคนิคใหม่ นิทานยังช่วยผ่อนคลายอารมณ์ พัฒนาภาษา ปลูกฝังนิสัยที่ดี ให้กับเด็ก โน้มน้าวให้เด็กเปิดใจยอมรับพฤติกรรมต่างๆ ที่เป็นต้นแบบในการหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพ การเล่านิทานเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างคุณธรรม จริยธรรม สำหรับเด็ก เพราะนิทาน เป็นเรื่องของ จินตนาการที่ให้ความบันเทิง เต็มเปี่ยมไปด้วยความสนุกสนาน โลกของเด็กเป็นโลกสดใส ด้วยวัยที่มีจินตนาการ นิทานจะสร้างจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ในทางที่ดีงามและถูกต้อง ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข⁽⁴⁾

ในฐานะครูผู้ดูแลเด็ก จำเป็นต้องหมั่นฝึกตนเองให้เป็นนักเล่า นักร้อง สังเกตเทคนิคต่างๆ ระวังระออาจใช้วิธีดูตัวอย่างจากผู้มีประสบการณ์ แบบเก็บเล็กเก็บน้อย รู้จักนำกิจกรรมมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับตัวผู้เล่าเอง จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการเล่านิทานระหว่างการใช้อุปกรณ์และไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบ และเพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการในเด็กจากการเล่านิทาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการเล่านิทานระหว่างการใช้อุปกรณ์และไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบ
2. เพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการในเด็ก จากการเล่านิทาน

รูปแบบงานวิจัย

การพัฒนางานประจำงานวิจัยครั้งนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Conceptual framework) จากการเล่านิทาน 4 เรื่องโดยใช้อุปกรณ์และไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่า ให้แก่เด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปีในสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ จำนวน 15 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบเก็บข้อมูลการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้จากการเล่านิทานโดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบ, ใช้อุปกรณ์ประกอบ และแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็ก เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental research) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2562 – กุมภาพันธ์ 2563

กระบวนการดำเนินการวิจัย

1. เขียนโครงร่างวิจัย
2. จัดทำแผนการสอน วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิด จากนิทานที่เล่าให้เด็กฟังทั้ง 4 เรื่อง

แผนการสอนสัปดาห์ที่ 1

ชื่อเรื่อง	วันที่	เวลาสอน	วัตถุประสงค์การเรียนรู้	ไม่ใช้อุปกรณ์	ใช้อุปกรณ์
1. เก็บได้ให้คืน	วันจันทร์ 13 ม.ค. 63	15.30 น.	1. สอนความซื่อสัตย์ 2. เก็บของได้ตามหาเจ้าของ ให้คืน	✓	
2. ราชสีห์ขบถ กับหนูจืดตัวจ้อย	วันอังคาร 14 ม.ค. 63	15.30 น.	1. รู้จักสัตว์เพิ่มขึ้น 2. รู้จักการทดแทนบุญคุณ		✓
3. ดาวลูกไก่	วันพุธ 15 ม.ค. 63	15.30 น.	1. รักแม่ (เสียสละ)	✓	
4. ลูกหมู 3 ตัว	วันศุกร์ 16 ม.ค. 63	15.30 น.	1. ให้ความมอดทน 2. ให้ความสามัคคี		✓

แผนการสอนสัปดาห์ที่ 2

ชื่อเรื่อง	วันที่	เวลาสอน	วัตถุประสงค์การเรียนรู้	ไม่ใช้อุปกรณ์	ใช้อุปกรณ์
1. เก็บได้ให้คืน	วันจันทร์ 21 ม.ค. 63	15.30 น.	1. สอนความซื่อสัตย์ 2. เก็บของได้ตามหาเจ้าของ ให้คืน		✓
2. ราชสีห์ขบถ กับหนูจืดตัวจ้อย	วันอังคาร 22 ม.ค. 63	15.30 น.	1. รู้จักสัตว์เพิ่มขึ้น 2. รู้จักการทดแทนบุญคุณ	✓	
3. ดาวลูกไก่	วันพุธ 23 ม.ค. 63	15.30 น.	1. รักแม่ (เสียสละ)		✓
4. ลูกหมู 3 ตัว	วันศุกร์ 24 ม.ค. 63	15.30 น.	1. ให้ความมอดทน 2. ให้ความสามัคคี	✓	

3. จัดทำแบบเก็บข้อมูลการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของนิทานแต่ละเรื่อง
4. เล่านิทานทั้ง 4 เรื่องโดยไม่ใช้ และใช้อุปกรณ์ประกอบ ตามแผนการสอน และเก็บข้อมูลการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของนิทานแต่ละเรื่อง
5. หลังจากการเล่านิทาน เก็บข้อมูลบันทึกพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องการในนิทานที่เล่าแต่ละเรื่อง
6. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัย

สรุปผล

จากการศึกษาการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้วยกิจกรรมเล่านิทาน ในเด็กปฐมวัย อายุ 2-3 ปี ในสถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ โดยการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการเล่านิทาน ระหว่างการใช้อุปกรณ์และไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบ และเพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องการในเด็กจากการเล่านิทาน พบว่า

การเล่านิทานโดยไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบไม่มีเด็กผ่านบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้การเล่านิทานเลย ส่วนการเล่านิทานโดยใช้อุปกรณ์ประกอบมีเด็กผ่านการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้การเล่านิทานมากถึงร้อยละ 86.67

การเล่านิทานโดยไม่ใช้อุปกรณ์ มีเด็กแสดงพฤติกรรม ร้อยละ 40 ส่วนการเล่านิทานโดยใช้อุปกรณ์ประกอบมีเด็กแสดงพฤติกรรมมากถึงร้อยละ 86.67

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเล่านิทานโดยใช้อุปกรณ์ประกอบเด็กสามารถผ่านวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของการเล่านิทาน และแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมได้ดีกว่าการเล่านิทานโดยไม่ใช้อุปกรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานในช่วงเวลาพักเบรกและรอคอยผู้ปกครองมารับกลับบ้าน
2. ช่วยส่งเสริมทักษะการฟัง การใช้จินตนาการให้แก่เด็กปฐมวัย
3. เพื่อปลูกคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตัว การเรียนรู้สภาพแวดล้อมรอบตัวผ่านนิทานที่เล่า
4. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน ได้ฝึกการออกเสียง สัตว์ คำคล้องจอง ร้องเพลง เป็นการส่งเสริมทักษะด้านการใช้และเข้าใจภาษา

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการเล่านิทานในรูปแบบอื่นๆด้วย เช่น นิทานพับกระดาษและฉีกกระดาษ การเล่านิทานประกอบเส้นเชือก นิทานวาดไปเล่าไป เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาในเด็กปฐมวัยอายุ 2-3 ปี ทั้งหมด (ศูนย์เด็กเล็กวัดลภ ไทยเหนือ, สถานอานามัยเด็กกลาง)

อ้างอิง

1. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิดสำหรับผู้ปกครอง. มปป : 37
2. เกริก ยუნพันธ์ การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2539. คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัย. สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา.
3. วารสารวิชาการกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 63 – 65 อ้างถึงใน ปราณี ปรีวาที.